

T.C.
ÇEVRE, EH RC L K VE KL M DE KL BAKANLI I
Yerel Yönetimler Genel Müdürlü ü

Sayı : E-53773008-622.02-2010394

02.11.2021

Konu : Belediye şirketlerinde istihdam edilen
işçilerin emeklilik nedeniyle iş akdinin
feshedilmesi

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi : ... tarihli ve sayılı yazınız.

Başkanlığınızda 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 20. ve geçici 24. maddeleri çerçevesinde istihdam edilen işçilerin emeklilik, yaşlılık ve malullük aylığını kazanma tarihi itibariyle iş akitlerinin fesh edilip edilemeyeceğine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 20. Maddesinde, "İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir..." hükmü,

Geçici 24 üncü maddesinde ise, "İl özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4/12/2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlar...

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde hizmet alım sözleşmesini yapan idareye veya şirkete, ek 20 nci madde kapsamındaki şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilirler...

...Bunların istihdam süreleri hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemez...

Bu madde uyarınca hizmet alım sözleşmelerinin feshedilmiş veya iş eksilişi yapılmış sayılacağı tarihten itibaren bu madde kapsamında yer alan idarelerde ve söz konusu şirketlerde, ek 20 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapılamaz." hükmü, yer almaktadır.

Diğer taraftan, 01.01.2018 tarihli ve 30288 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, "Kamu Kurum Ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 Ve Geçici 24 Üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul Ve Esaslar"ın 1 inci maddesinde, "Bu Usul ve Esaslar, 20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 127 nci maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 ve geçici 24 üncü maddelerinde belirtilen kamu kurum ve

kuruluşlarında 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılanların sürekli işçi kadrolarına veya mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçirilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi ve kurumlar arasında uygulama birliğinin sağlanması amacıyla hazırlanmıştır." hükmü,

28 inci maddesinde, "(1) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 24 üncü madde ile tanınan işçi statüsüne geçirilme hakkından yararlanılabilmesi için; il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları, il özel idareleri ve belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının doğrudan doğruya veya dolaylı olarak birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılması gerekmektedir.

(2) Bu bölümde geçen idare veya idarenin şirketi ibaresinden, birinci fıkrada belirtilen idare veya şirketler anlaşılır." hükmü,

30 uncu maddesinde, "375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 24 üncü madde ile tanınan ve bu Usul ve Esasların 28 inci maddesinde ifade edilen şirketlerden birinde işçi statüsüne geçirilme hakkından yararlanılabilmesi için idarede veya idarenin şirketlerinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında 4/12/2017 tarihi itibarıyla çalışıyor olmak gerekir..." hükmü,

41 inci maddesinde ise, "...Bu şekilde işçi statüsüne geçirilenlerin istihdam süresi hiçbir şekilde emeklilik, yaşlılık ve malullük aylığını kazanma tarihini geçemez..." hükmü, yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları, il özel idareleri ve belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının doğrudan doğruya veya dolaylı olarak birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemi ile çalışanların 375 sayılı KHK'nın ek 20. maddesi çerçevesinde kurulacak şirketlerde işçi statüsünde istihdam edilmesi öngörülmüştür. Bu personelin, sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi itibarıyla iş akidlerinin sonlandırılacağı hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Ekte yer alan (mülga) Devlet Personel Başkanlığının 26.06.2019 tarihli ve 31292642-045.00-E.375 sayılı yazısında da bu husus açıkça belirtilmiştir.

Öte yandan, ekte bir örneği yer alan Bakanlığımızın 27.08.2021 tarihli ve E-83683335-000-1078678 sayılı yazısında belediye şirketine yeni işçi alımının yapıp yapılamayacağı, yeni işçi alımı yapılacaksa uyulması gereken esaslar ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

28.04.2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 09.04.2018 tarihli ve 2018/11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar"ın 1 inci maddesinde, "Bu Usul ve Esasların amacı; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ek 20 nci maddesi kapsamındaki şirketlerde işçilerin işe alımı, işçilere ilişkin personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınırları, ilk defa alınacak işçilere ilişkin belirlenecek ölçütleri esas alarak yıllık sınırlamaları ve bu kapsamdaki alımlar ile harcamaları izlemeye ilişkin usul ve esasları belirlemektir." hükmü yer almaktadır.

Mezkur Esaslarda ilk defa işe alınacaklar için aranılan şartları düzenlemiş, ancak herhangi bir şekilde emekli olanlar ile bilahare emekli olacakların durumuna ilişkin bir belirleme yapılmamıştır. Bu hususa ilişkin olarak 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağı aşikârdır.

4857 sayılı İş Kanununun 18 inci maddesinde, işveren tarafından "geçerli fesih" sebepleri sayılmakla birlikte bu haller arasında "emeklilik" sayılmamıştır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- 375 sayılı KHK'nın geçici 24 üncü maddesi çerçevesinde işçi statüsüne geçirilen personelin sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihte iş akitlerinin feshedilmesi gerektiği,

- 696 sayılı KHK'nın yayımı tarihinden sonra hizmet alımı kapsamında yeni işe başlayanlar, ek 20. maddede belirtilen şirketlerde yönetici olarak çalışanlar ile personel çalıştırmaya dayalı hizmet alımı kapsamı haricinde diğer belediye şirketlerinde hizmet veren çalışanlar hakkında ise yukarıda zikredilen geçici 24 üncü maddenin kıyasen uygulanarak "sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihte iş akitlerinin feshedilmesinin" mümkün bulunmadığı, mütalaa edilmektedir.

Rica ederim.